

Иван Вазов

Поет и вдъхновение

Епоха на мечти несвестни,
на златни сънища крилати,
дни юношески, дни благи –
извор на първите ми песни!
Минахте в вечността далечна
и с вас цветята, красотите
и радостите, и мечтите
на моята душа безпечна.

Аз пеех ви; и мойта лира
ехтеше в сладко упоение.
Но ей кръвта кипна във мене
и аз мених, мених кумира!
Страданието на народа
сърцето ми вдигна, разпали:
запах към робите заспали,
запах за бунт и за свобода.

Отечеството видях волно.
Но аз паднах във робство тежко:
любов – туй божество слепешко,
скова сърце ми произволно.
И дълго аз страдах, обичах,
смирнен пред страшния си владетел
край пропасти, над бездни тичах
без утешител, без свидетел.

Ръка за помощ не простирах,
търпях със гордост потаена,
но в моята душа смутена
порив за песни не намирах.
Беди и мъки върволица
съдбата върху ми навлече
и мисля, че на злото вече
прочетох сетната страница.

Да следвам ли? Но да повтарям
аз нямам мощ страдание veto;
зарасли рани на сърцето
е страшно пак да ги разтварям.
Сега е пусто, хладно, клето!

Не сеща страстните вериги:
но не от туй, че то сломи ги,
не! Те сломиха ми сърцето!

Да, пусто е, изнемощяло,
като кандило без елеят,
в света, де бурите вилнеят,
кат пукнат звон е заглушало.
Години буйни веч бегали!
Отечество! Любов! Тез думи
за мен са сенки или глуми...
Аз търся нови идеали.

Аз искам в туй сърце да гудя
нов пламък, ново вдъхновение,
душата ми, що спи и вене,
за нови песни да разбудя.
Да, нещо сещам... нещо слушам...
В мен дух небесен още тлее.
Аз сънен съм, но не мъртвея,
аз хладен съм, но не бездушен.

И ето веч кат луд се скитам
и търся, гоня идеалът
и вред на пошлости налитам,
вред слушам звука на металът.
Металът, да, металът сухи,
кой прави днес – кумир свирепи –
душите към светото слепи,
сърцата към доброто глухи.

Но чувам вик: доволно, стига!
Ти ново нещо не ни казваш,
напрасно смешен се показваш,
хабиш перо, мастило, книга...
Млъкни със твойта лира слъзна,
ръждива истина не щеме!
– Ти имаш право, бедно племе,
тя и на мене веч омръзна!

Пловдив, 1880

КРАЙ

Източник: Словото

Набиране: Надежда Владимирова, Мартин Митов, Словото; Емигиол Османова,
Пловдивски университет, септември 1999

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/5137>]